

УНИВЕРЗИТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ
ПЕДАГОШКИ ФАКУЛТЕТ У УЖИЦУ

**СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ
ДОКТОРСКИХ АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА
ДОКТОР НАУКА – МЕТОДИКА НАСТАВЕ**

Ужице, 2020.

**РАД УПРАВЕ И СТРУЧНИХ СЛУЖБИ ФАКУЛТЕТА
СА СТУДЕНТИМА**

ИЗВРШИОЦИ	ИМЕ ЛИЦА	РАД СА СТУДЕНТИМА
Декан Факултета	Проф. др Снежана Маринковић	Уторак 10,00 – 12,00
Секретар Факултета	Гордана Алексић	Сваког радног дана 10,00 – 13,00
Продекан за наставу Руководилац студијског програма	Проф. др Сања Маричић	Уторак 12,00 – 14,00
Продекан за научноистраживачки рад	Проф. др Јелена Стаматовић	Уторак 12,00 – 14,00
Продекан за међународну сарадњу	Проф. др Далиборка Пурић	Уторак 12,00 – 14,00
Продекан за финансије	Доц. др Оливера Марковић	Уторак 12,00 – 14,00
Студентска служба	Горан Вилотијевић	Сваког радног дана 11,00 – 13,00
Библиотека	Зорица Новаковић	Сваког радног дана 8,00 – 18,00

СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ ДОКТОРСКИХ АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА

ДОКТОР НАУКА – МЕТОДИКА НАСТАВЕ

Факултет је наставно-научна установа, која у оквиру своје матичне делатности организује и студије трећег степена, докторске академске студије за стицање академског назива *Доктор наука – методика наставе*.

Студијски програм докторских академских студија *Доктор наука – методика наставе* конципиран је у складу са принципима дефинисаним *Законом о високом образовању* Републике Србије, Болоњском декларацијом, стандардима за акредитацију високошколских установа и студијских програма које је донео Национални савет за високо образовање Републике Србије и програмима сродних факултета у земљи и иностранству. У конципирању студијског програма докторских студија Педагошки факултет се руководио савременим светским и европским токовима у високом образовању кадрова за рад са ученицима млађег школског узраста, као и токовима и достигнућима савремене педагогије, дидактике, методика и других сродних наука.

Одлуком Комисије за акредитацију и проверу квалитета број 612-01-00101/26/2018-03 од 28.02.2020. године Национално тело за акредитацију и проверу квалитета у високом образовању донело је *Уверење о акредитацији студијског програма докторских академских студија (ДАС) – Доктор наука – методика наставе у оквиру поља друштвено-хуманистичких наука*.

СТРУКТУРА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА

Докторске академске студије трају 3 године, односно 6 семестара (180 ЕСПБ, у свакој години по 60 ЕСПБ).

Курикулум студијског програма докторских студија Педагошког факултета у Ужицу усклађен је стандардима и препорукама и допунским упутствима за припрему документације за акредитацију докторских студија и садржи:

- три заједничка обавезна предмета теоријско-методолошког карактера који носе по 10 ЕСПБ (укупно 30 ЕСПБ), а реализују се у првом семестру;
- *Изборни блок I* који садржи осам изборних предмета од којих студент бира два везана за одговарајућу методiku наставе усмерења, од којих сваки носи по 15 ЕСПБ, а настава тих предмета реализује се у другом семестру,
- *Изборни блок II* који садржи осам изборних предмета од којих студент бира два везана за одговарајућу методiku наставе усмерења, од којих сваки носи по 15 ЕСПБ, а настава тих предмета реализује се у трећем семестру,
- *Изборни блок III* односи се на израду и евалуацију пројекта дисертације у области одговарајуће методике наставе коју је студент одабрао (30 ЕСПБ),

-
- *Студијски истраживачки рад у вези са израдом докторске дисертације у петом семестру (30 ЕСПБ),*
 - *Израда докторске дисертације, која носи 30 ЕСПБ и реализује се у петом и шестом семестру.*

Структура студијског програма у погледу броја и врсте обавезних и изборних предмета усклађена је са Стандардима за акредитацију, савременим правцима развоја методике наставе и усаглашена са програмима сродних докторских студија на водећим европским и светским универзитетима.

Сврха студијског програма докторских студија *Доктор наука – методика наставе* огледа се у развоју и повезивању предметних, педагошких, психолошких и дидактичко-методичких научних дисциплина и примени интердисциплинарних и методолошких знања и компетенција у развоју и унапређењу разредне наставе. Докторске студије *Доктор наука – методика наставе* представљају највишу и завршну фазу институционалног образовног и истраживачког система образовања учитеља и сродних образовних профила који су повезани са васпитно-образовним радом у школи.

Полазећи од образовања стеченог на основним академским и дипломским академским студијама, докторске студије *Доктор наука – методике наставе* остварују своју сврху путем професионалног овладавања дидактичко-методичким појмовним и проблемским склоповима везаним за процес разредне наставе. Сврха ових студија је оспособљавање студената да самостално планирају и реализују оригинална и научно релевантна истраживања у области методичких наука и врше дисемнацију резултата истраживања у области методике наставе: српског језика и књижевности, математике, природе и друштва и физичког васпитања. Студијски програм ће допринети и развијању критичког мишљења студената, њихове креативности, иновативности и критичког процењивања методичких истраживања у области разредне наставе, затим преиспитивања постојећих методичких конструката и подстицању на развијање нових методичких технологија и поступака који су примењиви у савременој настави, али и научно сагледавање нових могућности за развој и унапређивање методике наставе, уопште. С друге стране, сврха ових студија састоји се у томе да се на основу научних истраживања, теоријских знања и критичког процењивања практично унапреди систем наставе српског језика, математике, природе и друштва и физичког васпитања. Тиме се остварује могућност трансфера високог нивоа и квалитета знања, постигнутих компетенција, научноистраживачког искуства и резултата, као и креативног решавања проблема васпитно-образовног рада у пракси разредне наставе, што доприноси развоју методичких наука, нарочито у области методике наставе српског језика и књижевности, методике наставе математике, методике наставе природе и друштва и методике наставе физичког васпитања, као и унапређење система образовања и васпитања, праксе разредне наставе и напредак друштва у целини.

ЦИЉЕВИ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА

Циљ студијског програма докторских студија *Доктор наука – методика наставе* је: стварање компетентних и високо стручних кадрова за развој и унапређење методичких наука у области разредне наставе, посебно у области методике наставе српског језика и књижевности, методике наставе математике, методике наставе природе и друштва и методике наставе физичког васпитања, развијање научно-истраживачког рада у овој области, као претпоставке перманентног унапређивања праксе разредне наставе, као и обезбеђивање наставно-научног кадра за извођење универзитетске наставе у овој области.

Општи циљ студијског програма докторских академских студија конкретизован је кроз посебне циљеве:

- і стицање, продубљивање и повезивање научних знања и унапређивање разумевања методичких законитости и теорија у разредној настави српског језика и књижевности, математике, природе и друштва и физичког васпитања;
- і оспособљавање студената за интердисциплинарни приступ научним проблемима у области методичких наука;
- і оспособљавање студената за самостално конципирање и реализацију научних истраживања која треба да омогуће примену различитих методичких концепата у процесу унапређивања методичке теорије и праксе у области разредне наставе;
- і самостално спровођење оригиналних научних истраживања, критичко преиспитивање важећих дидактичко-методичких поставки и научно сагледавање нових могућности за васпитно-образовни рад у области наставе српског језика и књижевности, математике, природе и друштва и физичког васпитања;
- і постизање научних способности и академских вештина за вођење истраживања и укључивања у различите домаће и међународне пројекте;
- і развој креативних способности, критичког мишљења и акционе рефлексације неопходне за научно истраживање и унапређивање дидактичко-методичке теорије и праксе у области разредне наставе;
- і оспособљавање за праћење токова и савремених достигнућа у науци и струци;
- і оспособљавање за примену и коришћење информационо-комуникационих технологија у унапређивању и истраживању.

Циљеви студијског програма усклађени су са савременим токовима у свету развоја разредне наставе, посебно у односу на референтне научне дисциплине (предметне, педагошке, психолошке, дидактичке, методичке), чиме се остварује неговање научне отворености и дидактичко-методичке одговорности, развој истраживачке радозналости, слободе, критичности и љубави према научној истини. У том погледу, специфичне практичне вештине и компетенције студената квалификују их за примену интердисциплинарних и мултидисциплинарних знања у пракси, потребних за будући развој каријере, идентификацију и решавање проблема у настави, неговање професионалне и етичке одговорности, конструктивне комуникације, као и примену савремених методолошких образаца и модерне образовне технологије.

КОМПЕТЕНЦИЈЕ СТУДЕНАТА

Реализацијом студијског програма докторских студија *Доктор наука – методика наставе* студенти стичу следеће опште компетенције:

- ī самостално организују и реализују развојна и научна истраживања у методици наставе српског језика и књижевности, математике, природе и друштва и физичког васпитања и укључивање у остваривање домаћих и међународних пројеката;
- ī самостално решавају практичне и теоријске проблеме у области методике наставе српског језика и књижевности, математике, природе и друштва и физичког васпитања;
- ī способност критичког мишљења, као и креативног и аутономног деловања;
- ī одговорност према принципима етичког кодекса добре научне и наставне праксе;
- ī способност саопштавања научно-истраживачких резултата (на научним скуповима, у научним часописима и зборницима, монографијама и друго) у складу са научним и академским нормама и принципима;
- ī способност развоја методичке науке уопште, а посебно методике наставе српског језика и књижевности, методике наставе математике, методике наставе природе и друштва и методике наставе физичког васпитања.

Савладавањем студијског програма студент стиче следеће предметно-специфичне компетенције:

- ī темељно познавање и разумевање методике наставе српског језика и књижевности, методике наставе математике, методике наставе природе и друштва и методике наставе физичког васпитања;
- ī способност решавања методичких проблема у одговарајућим методикама наставе употребом научно верификованих метода и поступака;
- ī повезивање знања из предметних, педагошких, психолошких, дидактичких и методичких области и њихова примена у циљу унапређивања пракса;
- ī поседује знања и вештине истраживања да самостално анализира и тумачи резултате, врши њихову презентацију и учествује у стручним и научним расправама, активностима академске заједнице;
- ī способност праћења савремених научних достигнућа у разредној настави српског језика и књижевности, математике, природе и друштва и физичког васпитања;
- ī способност компетентне употребе информационо-комуникационих технологија у овладавању знањима у области методике наставе.

**РАСПОРЕД ПРЕДМЕТА ПО СЕМЕСТРИМА И ГОДИНАМА СТУДИЈА
НА СТУДИЈСКОМ ПРОГРАМУ ДОКТОРСКИХ АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА**

Р.бр.	Шифра предмета	Назив предмета	Семестар	Статус предмета	ЕСПБ
1.	5201	Општа методологија наука	I	O	10
2.	5202	Увод у научно-истраживачки рад	I	O	10
3.	5203	Теоријско-методолошки проблеми методике разредне наставе	I	O	10
4.	5204	Изборни блок 1	II	И	30
5.	5205	Изборни блок 2	III	И	30
6.	5206	Изборни блок 3	IV	И	30
7.	5207	Студијски истраживачки рад у вези са израдом докторске дисертације	V	O	30
8.	5208	Израда докторске дисертације	V, VI	O	30

Изборни блок 1. Студент бира два од понуђених изборних предмета

Изборни блок 2. Студент бира два од понуђених изборних предмета

Изборни блок 3. Студент бира један од понуђених изборних предмета

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ НА СТУДИЈСКОМ ПРОГРАМУ

	Шиф.	Назив предмета	Сем.	ЕСПБ
Изборни блок 1				
1.	5204/1	Савремена схватања друштвених процеса	II	15
2.	5204/2	Савремена схватања природе	II	15
3.	5204/3	Теоријско-методичке основе алгебре	II	15
4.	5204/4	Теоријско-методичке основе геометрије	II	15
5.	5204/5	Интердисциплинарне основе физичког васпитања	II	15
6.	5204/6	Савремене наставне технологије у физичком васпитању	II	15
7.	5204/7	Лексикологија српског језика – теоријско-методички аспект	II	15
8.	5204/8	Књижевни жанр у настави	II	15
Изборни блок 2				
1.	5205/1	Теоријско-емпиријски проблеми методике наставе природе и друштва	III	15
2.	5205/2	Иновативни модели – развијајућа настава природе и друштва	III	15
3.	5205/3	Савремена токови методике наставе алгебре	III	15
4.	5205/4	Савремена токови методике наставе геометрије	III	15
5.	5205/5	Теоријско-емпиријски проблеми у настави физичког васпитања	III	15
6.	5205/6	Физичко васпитање у школи будућности	III	15
7.	5205/7	Методичка истраживања у настави српског језика	III	15
8.	5205/8	Методичка истраживања у настави књижевности	III	15
Изборни блок 3				
1.	5206/1	Израда и евалуација пројекта докторске дисертације у области методике наставе природе и друштва	IV	30
2.	5206/2	Израда и евалуација пројекта докторске дисертације у области методике наставе математике	IV	30
3.	5206/3	Израда и евалуација пројекта докторске дисертације у области методике наставе физичког васпитања	IV	30
4.	5206/4	Израда и евалуација пројекта докторске дисертације у области методике наставе српског језика и књижевности	IV	30

**САДРЖАЈ СТУДИЈСКИХ ПРЕДМЕТА НА СТУДИЈСКОМ ПРОГРАМУ
ДОКТОРСКИХ АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА
ДОКТОР НАУКА – МЕТОДИКА НАСТАВЕ**

Назив предмета: ОПШТА МЕТОДОЛОГИЈА НАУКА

Наставник: проф. др Миломир Ерић

САДРЖАЈ ПРЕДМЕТА

Садржај студијског предмета обухвата две целине. Прва се односи на садржаје из опште методологије и филозофије науке, а друга на методологију друштвених наука.

Однос филозофије и посебних наука кроз историју; проблеми основних сазнајних метода, природе и структуре научног објашњења; појам и теорије истине; проблеми дефинисања и проверљивости научних хипотеза; проблеми раста научног знања; појам научних револуција и научних открића; појам научних теорија и научног закона; особености истраживања и метода у природним и друштвеним наукама.

Опште карактеристике научног метода и методе научног истраживања; проблеми вредности у друштвеним наукама; позитивистичка схватања (Конт, Мил, Диркем); основна гледишта о темељној разлици метода природних и друштвених наука (Дилтај, Вилделбланд и Х. Рикерт).

ПРЕПОРУЧЕНА ЛИТЕРАТУРА

- П. Медавар (2007). *Савет младом научнику*. Београд: ИЦНТ.
- S. Sarkar/J. Pfeifer (ed) (2006). *The philosophy of science: an encyclopedia*, Routledge.
- К. Морис, Е. Нејгел (2004). *Увод у логику и научни метод*, Јасен.
- Y. Balashov/A. Rosenberg (ed) (2002). *Philosophy of Science – Contemporary Readings*, Routledge.
- Л. Лаудан (2001). *Прогрес и његови проблеми*. Београд: ИФ ФФ.
- W. H. Newton-Smith (ed) (2001). *A Companion to the Philosophy of science*, Blackwell Publishers.
- Е. Нејгел (1994). *Структура науке*. Београд: Научна књига.
- Ђ. Шушњић (1990). *Методологија*. Београд: Чигоја.
- С. П. Фајерабенд (1987). *Против метода*. Сарајево: Веселин Маслеша.
- Н. Сесардић (прир.) (1986). *Филозофија науке*. Београд: Нолит.
- С. Новаковић (1984). *Хипотезе и сазнање*. Београд: Нолит.
- Г. Х. фон Рихт (1984). *Објашњење и разумевање*. Београд: Нолит.
- М. Печујлић (1982). *Методологија друштвених наука*. Београд: Савремена администрација.
- Коаре (1981). *Научна револуција*. Београд: Нолит.
- Т. Кун (1974). *Структура научних револуција*. Београд: Нолит.
- К. Попер (1973). *Логика научног открића*. Београд: Нолит.

Назив предмета: УВОД У НАУЧНО-ИСТРАЖИВАЧКИ РАД**Наставник: проф. др Јелена Стаматовић****САДРЖАЈ ПРЕДМЕТА**

Карактеристике истраживања у којима се комбинују квантитативна и квалитативна методологија: сврха, принципи, модели комбиновања. Предности и ограничења тих истраживања. Могућности примене ових врста истраживања у проучавању проблематике разредне наставе. Избор проблема проучавања и формулисање теме докторске дисертације у методици разредне наставе. Израда и евалуација научно-истраживачког пројекта у методици разредне наставе. Писање научног рада у методици разредне наставе.

ПРЕПОРУЧЕНА ЛИТЕРАТУРА

- Банђур, В., Поткоњак, Н. (1999). *Методологија педагогије*. Београд: СПДЈ.
- Гојков, Г. (2007). *Метатеоријске концепције педагошке методологије*. Вршац: Виша школа за образовање васпитача.
- Гојков, Г. (2007). *Квалитативна истраживачка парадигма у педагогији*. Вршац: Висока школа струковних студија за образовање васпитача.
- Кундачина, М., Банђур, В. (2007). *Академско писање*. Ужице: Учитељски факултет.
- Клеут, М. (2008). *Научно дело од истраживања до штампе*. Нови Сад: Академска књига.
- Мандић, П. (2004). *Методологија научног рада*. Бања Лука: Академија наука и умјетности РС
- Matović N. (2013). *Kombinovanje kvantitativnog i kvalitativnog pristupa u pedagoškom istraživanju*. Beograd: Institut za pedagogiju i andragogiju Filozofskog fakulteta univerziteta u Beogradu.
- Силобрчић, В. (2005). *Како саставити, објавити и оцијенити знанствено дјело*. Загреб.

Назив предмета: ТЕОРИЈСКО-МЕТОДОЛОШКИ ПРОБЛЕМИ МЕТОДИКЕ РАЗРЕДНЕ НАСТАВЕ

Наставник: проф. др Жана Бојовић, проф. др Лидија Златић

САДРЖАЈ ПРЕДМЕТА

Предметно-методолошке особености методике разредне наставе. Савремени токови у методици разредне наставе. Дидактичко-методолошко утемељење методике разредне наставе. Основне епистемолошко-методолошке оријентације у методици разредне наставе. Педагошко и телеолошко разумевање наставе у млађим разредима основне школе. Систем знања у разредној настави. Разумевање разредне наставе у контексту савремених дидактичких теорија и теорија учења. Квалитативна и квантитативна истраживања у методици разредне наставе. Сцијентизација и педагогизација садржаја у млађим разредима основне школе.

ПРЕПОРУЧЕНА ЛИТЕРАТУРА

- Банђур, В. (1993). Разумијевање наставе у контексту различитих истраживачких традиција, *Настава и васпитање*, бр. 1-2, стр. 3-8.
- Банђур, В. (2001). Основне епистемолошко-методолошке оријентације у педагогији, у: *Зборнику Институт за педагошка истраживања*, бр. 33, Београд.
- Банђур, В. (2001). *Педагошко-методолошко утемељење методике разредне наставе*. Београд: Учитељски факултет.
- Blankertz, H. (2000). *Theorien und Modelle der Didaktik*, Juventa Verlag, München.
- Гојков, Г. (2004). *Прилози постмодерној дидактици*. Вршац: Виша школа за образовање васпитача.
- Gudjons, H. i dr. (urednici) (1994). *Didaktičke teorije*. Zagreb: Educa.
- Домети и перспективе методике васпитно-образовног рада (1997), *Наша школа*, бр. 3-4.
- Martial, I. von (2002). *Einführung in didaktische Modelle*, Schneider Verlag Hohengehren.
- Мета-педагошке расправе: методолошки моменти* (2007). Нови Сад: Савез педагошких друштава Војводине.
- Методика – научна и наставна дисциплина* (1998). Јагодина: Учитељски факултет.
- Методика у саставу знаности и образовања (зборник радова) (1986). Загреб: Школске новине.
- Превишић, В. и др. (2007). *Курикулум: теорије – методологија – садржај – структура*. Загреб: Школска књига.
- Слатина, М. (2005). *Увођење у теорију конфлуентног образовања – од индивидуе до личности*. Зеница: Дом штампе.
- Требјешанин, Б. (2009). *Мотивација за учење*. Београд: Учитељски факултет.

Назив предмета: САВРЕМЕНА СХВАТАЊА ДРУШТВЕНИХ ПРОЦЕСА**Наставник: проф. др Урош Шуваковић, проф. др Миломир Ерић****САДРЖАЈ ПРЕДМЕТА**

Разумевање феномена друштва и државе: карактеристике, тенденције и еволуција међуодноса. Карактеристике савременог друштва. Особености наше епохе. Традиција vs. модернизација и проблем очувања идентитета у глобализирајућем друштву. Појмовна дефинисања: трансформација и транзиција. Транзиција и њени ефекти након четврт века. Глобализација, глобализам, глокализација, нови светски поредак. Неолиберализам и глобализам. Глобално раслојавање друштва. Глобализација демократије и демократизација глобализације. Десуверенизација као елемент глобализма. Мултинационалне компаније и глобализација. Информационо-комуникационе технологије у глобализирајућем друштву. Климатске промене и еколошка криза као друштвена последица (светско ризично друштво).

ПРЕПОРУЧЕНА ЛИТЕРАТУРА

- Гиденс, Е. (2007), *Социологија*, Београд: Економски факултет.
- Марковић, Д. Ж, Голенкова, З, Шуваковић, У. (2009), *Социологија*, Косовска Митровица: Филозофски факултет Универзитета у Приштини.
- Лалман, М. (2004), *Историја социолошких идеја 1-2*, Београд: Завод за уџбенике.
- Митовић, Љ. (2008), *Творци нових парадигми у социологији*, Београд: Институт за политичке студије.
- Шуваковић, У. (2014), *Транзиција: прилог социолошком проучавању друштвених промена*, Косовска Митровица: Филозофски факултет Универзитета у Приштини.
- Печујлић, М. (2002), *Глобализација: два лика света*. Београд: Гутенбергова галаксија.
- Штиглић, Џ. (2002), *Противуречности глобализације*, Београд: SBM-х.
- Штиглић, Џ (2013), *Слободан пад: Америка, слободна тржишта и слом светске привреде*, Нови Сад: Академска књига.
- Гиденс, Е. (2009), *Европа у глобалном добу*, Београд: CLIO.
- Пејлин, Л, Горшков, М.К, Скалон, С, Шарма, К. Л. (ур, 2014), *Друштвена стратификација у земљама БРИК-а*, Београд: Завод за уџбенике.
- Горшков, М. К. (2013), *Грађанско друштво и грађанска култура у савременој Русији*, Косовска Митровица: Филозофски факултет Универзитета у Приштини.
- Standing, G. (2011), *The Precariat: The New Dangerous Class*, London: Bloomsbury.
- Touraine, A. (2000), *Can We Live Together? Equality and Difference*, Cambridge: Polity Press.
- Chumakov, A. N. (2010), *Philosophy of globalization*, Moscow: Lomonosov Moscow State University - The Faculty of Global Processes.
- Кин, Џ (1995), *Медија и демократија*, Београд: Филип Вишњић.
- Чомски, Н. (2009), *Контрола медија: спектакуларна достигнућа пропаганде*, Нови Сад: Рубикон, Београд: Беокњига.

-
- Бек, У. (2001), *Ризично друштво: у сусрет новој модерни*, Београд: Филип Вишњић.
- Бек, У. (2011), *Светско ризично друштво*, Нови Сад: Академска књига; Бжежински, З. (2001), *Велика шаховска табла*, Подгорица: ЦИД, Бања Лука: Романов.
- Бжежински, З. (2013), *Америка-Кина и судбина света: стратешка визија*, Београд: Албатрос плус.
- Примаков, Ј. (2010), *Свет без Русије? Чему води политичка кратковидост*, Београд: Службени гласник, Факултет безбедности.
- Кантон, Џ. (2009) *Екстремна будућност: најзначајније тенденције које ће променити свет у наредних пет, десет и двадесет година*, Београд: СЛЮ.
- Вулетић, В, Ћирић, Ј, Шуваковић, У. (ур, 2013), *Глобализација и десуверенизација*, Београд: Српско социолошко друштво, Институт за упоредно право, Косовска Митровица: Филозофски факултет Универзитета у Приштини.
- Марковић, Д. Ж. (2013), *Глобализација и идентитети*, Београд: Српска академија образовања; Митровић, Љ. (2013), *Увод у студије глобализације*, Косовска Митровица: Филозофски факултет Универзитета у Приштини.
- Марковић, Д. Ж. (2010), *Глобалистика и криза глобалне економије (прилози за проучавање савременог глобализирајућег друштва)*, Београд: Графипроф.
- Смиљковић, Р. (2013), *Срби у империјалним сударима*, Београд: Службени гласник.
- Попић, С, Шуваковић, У. „Академик Радомир Д. Лукић – претеча проучавања глобализације у Србији“, *Теме* 1/2014: 377-390.
- У. Шуваковић, О. Марковић Савић, В. Чоловић (прир. и ур, 2017) *Глобализација и глокализација*. Београд: Српско социолошко друштво, Институт за политичке студије; Косовска Минитровица: Филозофски факултет Универзитета у Приштини.

Назив предмета: САВРЕМЕНА СХВАТАЊА ПРИРОДЕ**Наставник: проф. др Горица Ђелић****САДРЖАЈ ПРЕДМЕТА**

Жива и нежива природа – разноврсност, јединство и условљеност. Савремени човек и природа. Однос човека према другим живим бићима и неживој природи. Савремено схватање природе и религија. Актуелне теорије у вези са структуром, интеракцијама, системима, на различитим нивоима организације у природи. Функционисање физичких, хемијских и биолошких експерименталних система којима се врше мерења различитих параметара и стичу сазнања о природи. Енергетски проблеми на Земљи. Последице вишка или мањка неких облика енергије на природу. Савремена наука, природа и нове (био)технологије за 21. век. Превенција и могућности ефикаснијег решавање проблема насталих под негативним утицајем савременог човека на природу.

Практична настава Анализа и критичка оцена релевантне литературе и савремених истраживања у области познавања природе.

ПРЕПОРУЧЕНА ЛИТЕРАТУРА

Група аутора (2009). Молекули у тајнама живота и свету око нас, In: Чековић, Ж., Крстић, М., Ђерић, Б. (eds). Београд: Завод за уџбенике.

Cunningham, W. P., Cunningham, M.A. (2006). Principles of Environmental Science. Third Edition. McGrawHill Higher Education. New York, NY.

Група аутора (2004). Нове слике из хемије, In: Раос, Н. (ed). Загреб: Школска књига.

Ридли, М. (2001). Геном. Београд: Плато.

Naudin, C. (ed) (1999). Енциклопедија за младе Larousse – Авантура живота. Нови Сад:

Змај. 6. Okslejd, K., Stokleј, K. (1990). Свет науке – Живот под микроскопом. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. 7. Campbell, B. (1982). Human Ecology - The story of our place in nature from prehistory to the present. HEB, London

Назив предмета: ТЕОРИЈСКО-МЕТОДИЧКЕ ОСНОВЕ АЛГЕБРЕ**Наставник: доц. др Оливера Марковић****САДРЖАЈ ПРЕДМЕТА***Елементи опште алгебре*

Појам алгебарске структуре. Алгебарски језик, терми, идентитети. Алгебарске теорије и алгебарски варијетети. Хомоморфизми алгебарских структура. Подалгебре и генеришући скупови. Директни производи алгебри. Конгруенције и количничке алгебре.

Бројеви

Поступна изградња природних, целих, рационалних, реалних и комплексних бројева. Математичка индукција, дељивост, факторизација. Прости бројеви. Бројевне базе. Геометријска интерпретација бројева. Једначине и неједначине са једном непознатом. Методичко обликовање у разредној настави одговарајућих садржаја аритметике.

Прстен полинома

Еуклидов алгоритам за полиноме. Нуле полинома и разлагање полинома на несводљиве факторе. Основни став алгебре. Сређивање алгебарских израза. Решавање алгебарских једначина и неједначина.

Методички приступ аритметичким садржајима и интерпретација наведених аритметичких појмова у почетној настави математике.

ПРЕПОРУЧЕНА ЛИТЕРАТУРА

Billstein R., Libeskind S., Lott J. (1984). *Mathematics for elementary school teachers*, University of Montana, Missoula, Montana.

Lang, S. (1984). *Algebra*, Yale University, New Haven.

Каделбург, З., Аднађевић, Д. (1998). *Математичка анализа 1*. Београд: Математички факултет.

Калајџић, Г. (2000). *Алгебра*. Београд: Математички факултет.

Кочинац, Љ. (1991). *Линеарна алгебра и аналитичка геометрија*. Ниш: Филозофски факултет.

Липковски, А. (1992). *Линеарна алгебра и аналитичка геометрија*. Београд: Научна књига.

Мијаиловић, Ж. (1993). *Алгебра*, Милгор-серија универзитетски уџбеници, Београд–Москва.

Милић, С. (1984). *Елементи алгебре*. Нови Сад: Институт за математику, ПМФ.

Перић, В. (1987). *Алгебра I*. Сарајево: Завод за уџбенике и наставна средства.

Назив предмета: ТЕОРИЈСКО-МЕТОДИЧКЕ ОСНОВЕ ГЕОМЕТРИЈЕ**Наставник: проф. др Емилија Нешовић, доц. др Оливера Марковић****САДРЖАЈ ПРЕДМЕТА**

Изометријске трансформације и релација подударности фигура. Подударност дужи, углова и троуглова. Врсте углова у еуклидској равни. Углови на трансверзали. Збир углова у троуглу. Неједнакост троугла. Четвороугао, паралелограм и средња линија троугла и трапеца. Четири значајне тачке троугла. Централни и периферијски угао круга. Тангентни и тетивни четвороугао. Размера дужи. Талесова теорема. Хомотетија. Неке примене хомотетије. Трансформација сличности. Сличне фигуре. Птоломејева и Менелајева теорема.

Практична настава

Примена теоријских знања на решавање проблема и задатака из наведених области.

ПРЕПОРУЧЕНА ЛИТЕРАТУРА

Митровић, М., Огњановић, С., Вељковић, М., Петковић, Љ., Лазаревић, Н. (2000). *Геометрија за први разред математичке гимназије*, Београд.

Првановић, М. (1987). *Основи геометрије*, Грађевинска књига, Београд.

З. Фетисов, А.И. (1999). *О Еуклидској и нееуклидским геометријама*, Школска књига, Загреб.

Krantz, S.G. (1999). *How to Teach Mathematics*, American Mathematical Society, 2 ed.

Polya, G. (1957). *How To Solve It*, 2nd ed., Princeton University Press.

Назив предмета: ИНТЕРДИСЦИПЛИНАРНЕ ОСНОВЕ ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА
Наставник: проф. др Горан Шекељић

САДРЖАЈ ПРЕДМЕТА

Основе функционалне анатомије и физиологије моторне активности. Биомеханичке основе кретног дејствовања. Кинезитерапија. Психолошке основе физичке културе.

ПРЕПОРУЧЕНА ЛИТЕРАТУРА

Опавски, П. (1982): *Основи биомеханике*, Факултет за физичко васпитање, Научна књига, Београд.

Перић, Д. (2003): *Антропомоторика*, ауторско издање, Београд.

Nikolić Z. (2003). *Fiziologija fizičke aktivnosti*. Beograd: Fakultet sporta i fizičkog vaspitanja.

Ilić N. (2004). *Fiziologija sporta*. Beograd: SIA.

Зациорски, В.М. (1975): *Физичка својства спортисте*, Савез за физичку културу Југославије.

Лазаревић, Љ. (1987): *Психолошке основе физичке културе*, Партизан, Београд.

Aberhetny, B., Hanrahan, S., Kippers, V., Mackinnon, L, Pandy, M. (2012). *Биофизиолошке основе људског покрета*, Датастаус.

Назив предмета: САВРЕМЕНЕ НАСТАВНЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ У ФИЗИЧКОМ ВАСПИТАЊУ

Наставник: проф. др Горан Шекељић

САДРЖАЈ ПРЕДМЕТА

Савремене наставне технологије. Чиниоци наставног процеса. Постигнућа у настави физичког васпитања.

ПРЕПОРУЧЕНА ЛИТЕРАТУРА

Laketa, N. i Vasiljević D. (2006). *Osnovi didaktike*. Učiteljski fakultet u Užicu, Užice.

Горан Шекељић, Милован Стаматовић (2009). Утицај различитих наставних технологија на моторички простор ученика четвртог разреда основне школе. *Зборник радова*, XII, 11. Ужице: Учитељски факултет, стр. 257–268

Горан Шекељић, Милован Стаматовић (2010). Утицај наставних чинилаца на антропомоторички простор. *Зборник радова*, XIII, 12. Ужице: Учитељски факултет, стр. 189–202.

Живорад Марковић, Илија Илцев, Горан Шекељић (2010). Утицај два начина планирања наставе физичког васпитања на антропометријске карактеристике ученика. *Узданица*, I, 7, стр. 103–110

Stamatović, M., Šekeljić, G. (2010). Uticaj različitih nastavnih tehnologija na motorički prostor učenika četvrtog razreda osnovne škole. *Sport mont*, VIII, 23–24, str. 254–258.

Стаматовић, М., Шекељић, Г. (2011). Ефикасност наставе физичког васпитања у IV разреду основне школе и стручна оспособљеност наставника. *Настава и васпитање*, LX, 4, стр. 703–717.

Живорад Марковић, Драгољуб Вишњић, Зоран Богдановић, Горан Шекељић (2012). Утицај станица и почетка – врсте на трансформацију моторичких способности ученица млађег школског узраста. *Узданица*, I, 9, стр. 191–201

Горан Шекељић, Милован Стаматовић (2013). Ефекти наставе физичког васпитања на гимнастичка моторичка умења. Међународни научни скуп „Настава и учење – квалитет васпитно-образовног процеса”. *Зборник радова*, стр. 533–542. Ужице: Учитељски факултет.

Горан Шекељић, Милован Стаматовић, Славица Димитријевић (2008). Дидактичко-методички аспекти програмирање наставе у обуци колута напред. *Зборник радова*, XI, 10. Ужице: Учитељски факултет, стр. 303–310.

Назив предмета: ЛЕКСИКОЛОГИЈА СРПСКОГ ЈЕЗИКА – ТЕОРИЈСКО-МЕТОДИЧКИ АСПЕКТ

Наставник: проф. др Мирјана Стакић

САДРЖАЈ ПРЕДМЕТА

Место и положај лексикологије у науци и савременој настави српског језика у основној школи. Категоризација лексичких јединица. Компоненте и модели лексичког значења. Савремени приступи у проучавању лексичког значења. Синтагматски и парадигматски лексички односи. Експресивност лексичких јединица. Метафора, синегдоха и метафора у лексичком систему и стилу. Савремени методички поступци у настави лексикологије. Коришћење речника и речничке грађе у настави.

Истраживачки рад: Студент спроводи и пише истраживање из области савремене лексикологије српског језика и примене њених резултата у разредној настави и презентује резултате истраживања.

ПРЕПОРУЧЕНА ЛИТЕРАТУРА

Драгићевић, Рајна (2012). *Лексикологија и граматика у школи – методички огледи*. Београд: Учитељски факултет.

Драгићевић, Рајна (2010). *Лексикологија српског језика*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.

Шипка, Данко (2006). *Основи лексикологије и сродних дисциплина*. Нови Сад: Матица српска.

Пејановић, Ана (2016). Експресивност као категоријална особина фразеолошких јединица, *Научни састанак слависта у Вукове дане*, 45/1, стр. 361–367.

Стакић, Мирјана и Миловановић, Бошко (2015). Улога и значај интернета у формирању активног речника детета, *Настава и наука у времену и простору*. Лепосавић: Учитељски факултет, стр. 713–725.

Стакић, Мирјана (2010). Тумачење непознатих речи и израза у савременој настави књижевности за децу, *Савремени тренутак књижевности за децу у настави и науци*, Врање: Учитељски факултет, стр. 320–329.

Мајетић, Сенка (2009). Лексикологија и лексикографија: компаративни приступ, *Филологија*, 53(2009), стр. 93–104.

Брборић, Вељко (2006): Место лексике у правописним речницима, *Научни састанак слависта у Вукове дане* 36/1, стр. 449–458.)

Гортан-Премк Даринка (2004). *Полисемија и организација лексичког система у српском језику*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.

Ристић, Стана (2004). *Експресивна лексика у српском језику*. Београд: Институт за српски језик/САНУ.

Тошовић, Бранко (2004). Експресивност. *Стил*, стр. 25–61.

Цвијетић, Ратомир (2000). *Речници у настави српског језика и књижевности*. Ужице: Учитељски факултет.

Илић, Павле (1998). Примери лексичких и семантичких вежбања. У: *Српски језик и књижевност у наставној теорији и пракси*. Нови Сад: Змај, стр. 555–559.

Милатовић, Вук (1998). Књижевни текст у настави богаћења речника и развоја језичке културе ученика. У: Петар Пијановић (ур.). *Језик и култура говора у образовању*. Београд: Институт за педагошка истраживања/Завод за уџбенике и наставна средства, стр. 436–444.

Цвијовић, Милка (1984). *Дечји говор: речник и реченица*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.

Назив предмета: КЊИЖЕВНИ ЖАНР У НАСТАВИ**Наставник: проф. др Љиљана Костић****САДРЖАЈ ПРЕДМЕТА**

Појам и врсте жанрова. Савремена научна сазнања о теорији жанрова. Настанак и развој жанрова. Жанрови у усменој и ауторској књижевности. Лирска поезија и њени жанрови. Анализа поетских текстова. Поетика прозних жанрова. Поетичке особине прозних жанрова. Типологија прозних жанрова. Савремени наративни жанрови. Анализа прозних текстова. Драмска књижевност: елементи структуре драмских текстова. Анализа драмских текстова. Књижевноисторијска анализа и интерпретација књижевних жанрова са различитих методолошких полазишта. Примена стечених знања за осмишљање методичког сценарија часа на коме се обрађује књижевни жанр.

ПРЕПОРУЧЕНА ЛИТЕРАТУРА

Шкреб, Зденко и Анте Стамаћ (1986). *Увод у књижевност*. Загреб: Глобус.

Брајовић, Тихомир (1995). Пролегомена за историјску поетику жанрова, *Књижевност*, год. 49, књ. 100, св. 1/2, 128–140.

Лешић, Зденко (1989). Књижевни жанр као контекст књижевног дјела, у: *Текст у контексту* (ур. З. Константиновић, прир. Н. Милић), Београд: Институт за књижевност и уметност – Рад, 21–30.

Фрејденберг, Олга (2011). *Поетика сужеа и жанра*. Нови Сад: Издавачка књижарница Зорана Стојановића.

Павичић, Павео (1983). *Књижевна генологија*. Загреб: Либер.

Мелетински, Јелеазар (2009). *Увод у историјску поетику епа и романа*. Београд: Српска књижевна задруга.

Мелетински, Јелеазар (1997). *Историјска поетика новеле*. Нови Сад: Матица српска.

Бахтин, Михаил Михајлович (1989). *О роману*. Београд: Нолит.

Теорија драмских жанрова (прир. С. Јованов) (2015). *Теорија драмских жанрова*. Нови Сад: Позоришни музеј Војводине.

Тумачење књижевног дела и методика наставе, део 1 (прир. О. Радуловић) (2008). Нови Сад: Филозофски факултет, Одсек за српску и компаративну књижевност.

Тумачење књижевног дела и методика наставе, део 2 (прир. О. Радуловић) (2009). Нови Сад: Филозофски факултет, Одсек за српску књижевност и језик.

**Назив предмета: ТЕОРИЈСКО-ЕМПИРИЈСКИ ПРОБЛЕМИ МЕТОДИКЕ НАСТАВЕ
ПРИРОДЕ И ДРУШТВА**

Наставник: проф. др Снежана Маринковић

САДРЖАЈ ПРЕДМЕТА

Различити концепти предмета Природа и друштво. Концепт активног учења у односу на теоријске концепте Пијажеа, неопијажетанске теорије когнитивног развоја, Виготског, неовиготсијански приступ развоју и учењу. Кључне педагошко-психолошке претпоставке процеса квалитетног учења/наставе у подручју методике наставе природе и друштва; Преиспитивање класичних педагошких поставки наставе/учења; Технике праћења и процене квалитета процеса учења/наставе; Развојна и трансферзална истраживања у методици наставе природе и друштва.

У оквиру курса студенти ће критички анализирати савремене теоријско-методолошке приступе изучавања у подручју методике наставе природе и друштва (по сопственом избору), проблеме који се истражују унутар тих приступа, теорије којима се објашњавају налази истраживања, као и сет метода и техника које се користе у истраживањима у оквиру изабраних приступа.

ПРЕПОРУЧЕНА ЛИТЕРАТУРА

Антић, С. Јанков, Р. Пешикан, А. (2005). *Како приближити деци природне науке кроз активно учење*, Институт за психологију Филозофског факултета у Београду, Београд.

Daniels, H., Cole, M., Wertsch, J. (2007). *The Cambridge Companion to Vygotsky*, Cambridge University Press.

Ивић, И., Пешикан, А. и Антић, С. (2003). *Активно учење 2*. Београд: Институт за психологију.

Ивић, И. (1992). Теорије менталног развоја и проблеми исхода образовања, *Психологија*, 3-4, стр.7-35.

Lambert, N. M. & McCombs B.L. (Eds.) (1998). *How Students Learn – Reforming Schools Through Learner-Centered Education*. Washington: APA.

Маринковић, С. (2004). *Дечја права и уџбеник*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.

Лазаревић, Д., (1999). *Од спонтаних ка научним појмовима*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.

Петровић, В. (2006). *Развој научних појмова у настави познавање природе*. Јагодина: Учитељски факултет.

Пешикан, А. (2003). *Настава и развој друштвених појмова код деце*. Београд: Завод за уџбенике.

Василијевић, Д. (2004). *Формирање појмова о природи*. Ужице: Учитељски факултет.

Назив предмета: ИНОВАТИВНИ МОДЕЛИ – РАЗВИЈАЈУЋА НАСТАВА ПРИРОДЕ И ДРУШТВА

Наставник: проф. др Данијела Василијевић, проф. др Жана Бојовић

САДРЖАЈ ПРЕДМЕТА

Научне и предметно-методолошке особености методике наставе природе и друштва. Савремени токови у интегративној настави природе и друштва. Дидактичко-методолошко утемељење методике интегративне наставе природе и друштва. Телеолошко разумевање интегративне наставе у млађим разредима основне школе. Систем знања у интегративној настави. Разумевање интегративне наставе природе и друштва у контексту савремених дидактичких теорија. Основне епистемолошко-методолошке оријентације у методици интегративне наставе природе и друштва. Квалитативна и квантитативна истраживања у методици наставе природе и друштва. Савремена образовна технологија у настави природе и друштва. Утврђивање структурних елемената различитих модела развијајуће наставе, њихових предности и ограничења, усмеравање на креативну синтезу њихових предности, као нов квалитативан вид организације развијајуће наставе.

ПРЕПОРУЧЕНА ЛИТЕРАТУРА

- Банђур, В. (2001). *Педагошко-методолошко утемељење методике разредне наставе*. Београд: Учитељски факултет.
- Blankertz, H. (2000). *Theorien und Modelle der Didaktik*. München: Juventa Verlag.
- Василијевић, Д., Степић, Г. (2016). Тимска настава – могућности и изазови. *Зборник радова*, XIX(18). Ужице: Учитељски факултет, стр. 19–32
- Василијевић, Д. (2004). *Формирање појмова о природи*. Ужице: Учитељски факултет.
- Vasiljević, D. (2016). Social Networks In Education: Estimates and Expectations of Students, *Teme*, Vol. XL, No 4, str. 1241–1258
- Василијевић, Д. (2007). *Утицај индивидуализоване наставе на квалитет знања о природи*. Ужице: Учитељски факултет.
- Vilotijević, N., Vasiljević, D. (2012). Electronic Textbooks in the Function of Individualisation. *Didactica slovenica*, 27, 5, Pedagoška obzorja, str. 36–51.
- Вилотијевић, Н. (2006). *Интегративна настава природе и друштва*. Београд: Школска књига.
- Gudjons, H. i dr. (ur.) (1994). *Didaktičke teorije*. Zagreb: Educa.
- Гузејев, В.В. (2001). *Теорија интегративне образовне технологије*, Народно образовање, Москва.
- Мандић, Д. (2003). *Дидактичко-информатичке иновације у образовању*. Београд: Медиаграф.
- Martial, I. von (2002). *Einführung in didaktische Modelle*, Schneider Verlag Hohengehren.
- Мељник, Е.Л. и Корожњева, Л. А. (2003). *Интегрисано учење у основној школи*. Санкт Петербург: КАРО.
- Методика – научна и наставна дисциплина* (зборник радова) (1998). Јагодина: Учитељски факултет
- Методика у саставу знаности и образовања* (зборник радова) (1986). Загреб: Школске новине
- Превишић, В. и др. (2007). *Курикулум: теорије – методологија – садржај – структура*. Загреб: Школска књига.

Назив предмета: САВРЕМЕНИ ТОКОВИ МЕТОДИКЕ НАСТАВЕ АЛГЕБРЕ**Наставник: проф. др Сања Маричић****САДРЖАЈ ПРЕДМЕТА**

Циљ, задаци, садржаји и исходи наставе аритметике и алгебре у основној школи. Рано алгебарско образовање. Алгебарско мишљење. Историјски развој методичких приступа у обради алгебарских и аритметичких садржаја у почетној настави математике. Методичка трансформација алгебарских и аритметичких садржаја у почетној настави математике. Теорије развоја сазнања о основним појмовима алгебре (број, променљива, једначина). Утицај савремених теорија учења и наставе на методичку трансформацију алгебарских садржаја у разредној настави. Проучавање, примена и емпиријска провера ефикасности дидактичких система, средстава, облика и метода рада у разредној настави на алгебарским садржајима.

Анализа научно-истраживачких радова из области методике наставе алгебре у разредној настави.

ПРЕПОРУЧЕНА ЛИТЕРАТУРА

- Зељић, М. (2014). *Методички аспекти ране алгебре*. Београд: Учитељски факултет.
- Зељић, М. (2007). *Начини изражавања процедура и правила аритметике*. Београд: Учитељски факултет.
- Felda, D., Cotić, M., Maričić, S. (2016). *Building Mathematical Literacy by Solving Realistic Problems*. Hamburg: Verlag Dr. Kovač.
- Zech, F. (1998). *Grundkurs Mathematik Didaktik – Theoretische und praktische Anleitungen für das Lehren und Lernen von Mathematik*, Weinheim und Dassel.
- Kaput, J., Carragher, D., Blanton, M. (2007). *Algebra in the Early Grades*. Mahwah: NJ: Erlbaum.
- Kieran, C. (1992). The learning and teaching of school algebra, in: D. Grouws (Ed) (1992). *Handbook of research in mathematics teaching and learning* (334-370). New York: Macmillan.
- Kieran, C. (2004). Algebraic thinking in the early grades: What is it? *The Mathematics Educator*, 8(1), 139-151.
- Skemp, R. (1987). *The Psychology of Learning Mathematics*. Hillsdale, New Jersey: Lawrence Erlbaum.
- Padberg, F. (2005). *Didaktik der Arithmetik für Lehrerbildung und Lehrerfortbildung*. München: Elsevier.
- Sriraman, Bharathi English, Lyn (Eds.). (2010). *Theories of Mathematics Education, Seeking New Frontiers*. Springer.
- Steffe, L. P., Nesher, P., Cobb, P., Goldin, G.A., Greer, B. (Ed). (1996). *Theories of Mathematical Learning*. Springer.
- Freudenthal, H. (1973). *Mathematics as an Education Task*, D. Reidel Publishing Company/Dordrecht-Holland.
- Chick, H., Stacey, K., Vincent, J., Vincent J. (eds) (2001). *The Future of the Teaching and Learning of Algebra* (Proceedings of the 12th ICMI Study Conference), Melbourne: The University of Melbourne.
- Carpenter, T.P., & Levi, L. (2000). *Developing conceptions of algebraic reasoning in the primary grades* (Research report No. 00-2), NCISLAMS. Madison: University of Wisconsin-Madison.

Назив предмета: САВРЕМЕНИ ТОКОВИ МЕТОДИКЕ НАСТАВЕ ГЕОМЕТРИЈЕ**Наставник: проф. др Сања Маричић****САДРЖАЈ ПРЕДМЕТА**

Циљ, задаци, садржаји и исходи наставе геометрије у разредној настави. Историјски развој методичких приступа у обради геометријских садржаја. Развој просторног резонувања и геометријског сазнања код деце. Теорије развоја геометријског мишљења (Ван Хиле, Дувал, Фишбајн). Методички приступи математичком образовању и њихове рефлексије на почетну наставу геометрије. Утицај савремених теорија учења и наставе на методичку трансформацију геометријских садржаја у разредној настави. Примена и емпиријска провера ефикасности дидактичких система, средстава, облика и метода рада у разредној настави на геометријским садржајима.

Анализа научно-истраживачких радова (индивидуално) из области методике наставе геометрије у разредној настави. Израда модела учења у складу са тенденцијама теорија учења и интенцијама на плану развоја математичког образовања.

ПРЕПОРУЧЕНА ЛИТЕРАТУРА

Van Hiele, P.M. (1986). *Structure and insight*. Orlando: Kluwer Academic Press.

Grouws, D. A. (Ed.) (1992). *Handbook on Research in Mathematics Teaching and Learning, A Project of the National Council of Teachers of Mathematics*. New York, NY: Macmillan Publishing Company.

Gravemeijer, K.P.E. (1994). *Developing Realistic Mathematics Education*, Utrecht: CD-β Press Freudenthal Institute.

Ђокић, О. (2017). Реално окружење у почетној настави геометрије. Простор као извор моделовања геометријских појмова. Београд: Учитељски факултет.

Ђокић, О. (2007). *Појам линије у почетној настави геометрије*. Београд: Учитељски факултет.

Mammmana, C. and Villani, V. (1998). *Perspectives on the teaching of Geometry for the 21st Century, an ICMI Study*. Kluwer Academic Publishers.

Marjanovic, M. (2007). Didactical Analysis of Primary Geometric Concepts. *The Teaching of Mathematics*, vol. X, 1, 11-36. Beograd: Drustvo matematicara Srbije.

NCTM (1999). *Geometry and Geometry Thinking*, Focus Issue Teaching Children Mathematics, Vol. 5, No 6. Reston, Virginia.

Piaget, J., Inhelder, B. & Szeminska, A. (1960). *The Child's Conception of Geometry*. New York. Basic Books.

Skemp, R. (1986). *The Psychology of Learning Mathematics*. London: Penguin Books.

Usiskin, Z., Andersen, K. & Zotto, N. (Eds). *Future Curricular Trends in School Algebra and Geometry*. Charlotte, NC. 12. Fischbein, E. (1993). The Theory of Figural Concepts, *Educational Studies in Mathematics*, Kluwer Academic Publishers, Netherlands, pp. 139 162.

Franke, M. (2007). *Didaktik der Geometrie in der Grandschule*. München: Elsevier.

**Назив предмета: ТЕОРИЈСКО-ЕМПИРИЈСКИ ПРОБЛЕМИ У НАСТАВИ
ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА**

**Наставник: проф. др Горан Шекељић, доц. др Јован Марковић, доц. др
Слободан Павловић**

САДРЖАЈ ПРЕДМЕТА

Проблеми савременог физичког васпитања. Родни аспекти физичког васпитања. Проблеми у савременој концепцији школског физичког васпитања. Разредна или предметна настава?

ПРЕПОРУЧЕНА ЛИТЕРАТУРА

Milovan Stamatović, Goran Šekeljić, Živorad Marković (2013). Ishodi nastave fizičkog vaspitanja u IV razredu osnovne škole u zavisnosti od organizacije nastave. *Зборник радова*, XVI, 15. Ужице: Учитељски факултет, стр. 237–248.

Goran Šekeljić, Snežana Marinković, Milovan Stamatović (2013). Da li fizičko vaspitanje predstavlja problem za devoјčice. *Pedagogija*, LXVIII, 3, str. 441–451.

Горан Шекељић, Милован Стаматовић, Живорад Марковић (2012). Има ли разлика међу половима у ставовима и интересовањима за наставне садржаје и наставу физичког васпитања. *Зборник радова*, XIV, 15, стр 229–242. Ужице: Учитељски факултет.

Стаматовић, М., Шекељић, Г. (2011). Ефикасност наставе физичког васпитања у IV разреду основне школе и стручна оспособљеност наставника. *Настава и васпитање*, LX, 4, стр. 703–717.

Goran Šekeljić, Milovan Stamatović (2013). Is There a Mobility Limit and How to Determine it? *Current Trends in Educational Science and Practice IV*, pp. 75–82. Nitra – Usti nad Labem – Užice: Constantine the Philosopher University – Faculty of Education, University of Jan Evangelista Purkyně – Faculty of Education, Kragujevac University – Teachers' Training Faculty.

Горан Шекељић, Милован Стаматовић (2013). Ефекти наставе физичког васпитања на гимнастичка моторичка умења. Међународни научни скуп „Настава и учење – квалитет васпитно-образовног процеса”. *Зборник радова*, стр. 533–542. Ужице: Учитељски факултет.

Горан Шекељић, Милован Стаматовић (2015). Слобода у интерпретацији наставних планова и програма. *Радови Филозофског факултета, Универзитет Источно Сарајево*, 17:329-339

Назив предмета: ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ У ШКОЛИ БУДУЋНОСТИ

**Наставник: проф. др Горан Шекељић, доц. др Јован Марковић,
доц. др Слободан Павловић**

САДРЖАЈ ПРЕДМЕТА

Савремене тенденције образовно-васпитних процеса. Савремени токови физичког васпитања. Тенденције развоја друштва у научном, технолошком и културном смислу. Потребе људи за образовањем и васпитањем у будућности.

ПРЕПОРУЧЕНА ЛИТЕРАТУРА

Горан Шекељић (2005). Реформе наставе физичког васпитања – између есенције и егзистенције. *Зборник радова*, 6. Ужице: Учитељски факултет, стр. 329–346 [UDK 373.3.214.11; ISSN 1450–6718; COBISS. SR-ID 146220551].

Шекељић, Г., Стаматовић, М. и Марковић, Ж. (2009). Од европских гимнастичких система ка хуманистичкој парадигми индивидуално оријентисаног физичког васпитања, *Зборник радова „Образовање и усавршавање наставника – циљеви и задаци васпитно-образовног рада“*, 507–522. Учитељски факултет, Ужице [UDK 371.3::796; ISBN 978-86-80695-88-4].

Matijević, M. (2011). Škola i učenje za budućnost. Škola, odgoj i učenje za budućnost, 9.

Vrcelj, S., Mušanović, M., & Pšunder, M. (2001). Prema pedagoškoj futurologiji: (škola budućnosti). Hrvatski pedagoško-književni zbor.

Hrvatić, N. (2007). Škola budućnosti: nove kompetencije učitelja. Križevci: HPKZ.

Suzić, N. (2009). Škola budućnosti u ogledalu XIX i XX vijeka. U: N. Potkonjak (ur.). Zbornik radova sa naučnog skupa „Buduća škola, 54-77.

Apple, M. W. (2000). Between neoliberalism and neoconservatism: Education and conservatism in a global context (pp. 57-77). na.

Borovica, M. T., Kostović, S., & Oljača, M. (2012). Škola budućnosti-alternativne budućnosti institucionalnog obrazovanja. Kvalitet obrazovnog sistema srbije u, 61.

Papert, S. (1988). A critique of technocentrism in thinking about the school of the future. In *Children in the Information Age* (pp. 3-18).

Andrews, J. A., Tildesley, E., Hops, H., Duncan, S. C., & Severson, H. H. (2003). Elementary school age children's future intentions and use of substances. *Journal of Clinical Child and Adolescent Psychology*, 32(4), 556-567.

McDougal, M. S. (1947). The law school of the future: From legal realism to policy science in the world community. *The Yale Law Journal*, 56(8), 1345-1355.

Назив предмета: МЕТОДИЧКА ИСТРАЖИВАЊА У НАСТАВИ СРПСКОГ ЈЕЗИКА
Наставник: проф. др Далиборка Пурић, проф. др Мирјана Стакић

САДРЖАЈ ПРЕДМЕТА

Наука о језику и наука о настави. Граматика као предметност наставног рада. Иманентна граматика, дидактичка (школска) и научна граматика. Традиционални и модерни облици и методе наставе језика. Савремена лингвистичка гледишта на проучавање језика у школи. Повезаност изучавања језика са књижевношћу. Лингвистичка утемељеност говорне културе ученика. Увод у билингвалну методику.

Практична настава

Теоријско заснивање, планирање и спровођење истраживања одабраног проблема из области савремене наставе српског језика у млађим разредима основне школе, обрада и интерпретација резултата истраживања, формулисање закључака и методичких импликација.

ПРЕПОРУЧЕНА ЛИТЕРАТУРА

Јањић, Марина (2016). Утицај прагматичке лингвистике на токове савремене наставе језика, *Српски језик*, XXI, 231–244.

Алановић, Б. Миливој (2016). Еволуција начела структурне организације реченице у српској лингвистици, *Научни састанак слависта у Вукове дане*, 45(1), 39–49.

Стакић, Мирјана, Чутовић, Мирјана (2016). Ставови учитеља о уџбенику из граматике као мотивационом средству за самостално учење. У: Ана Пешикан (ур), *Уџбеник у функцији наставе и учења*. Ужице: Учитељски факултет, 91–104.

Пипер, Предраг, Клајн Иван (2014). *Нормативна граматика српског језика*. Нови Сад: Матица српска.

Николић, Милија (2012). *Методика наставе српског језика и књижевности*. Београд: Завод за уџбенике.

Милатовић, Вук (2013). *Методика наставе српског језика и књижевности у разредној настави*. Београд: Учитељски факултет.

Јањић, Марина (2008). *Савремена настава говорне културе у основној школи*. Нови Сад: Змај.

Јоцић, Зорица (2007). *Језичко стваралаштво ученика у настави граматике*. Београд: Учитељски факултет.

Брборић, Вељко (2006): Правописне вежбе у настави, *Књижевност и језик*, LIII (1–2), 135–145.

Пипер, Предраг и др. (2005). *Синтакса савременог српског језика. Проста реченица*. Београд: Институт за српски језик САНУ – Београдска књига.

Поповић, Љубомир (2004). *Ред речи у реченици*. Београд: Друштво за српски језик и књижевност Србије.

-
- Брборић, Вељко (2004). *Правопис српског језика у наставној пракси*. Београд: Филолошки факултет.
- Вучо, Јулијана (2003). *Огледи из лингвистике*. Подгорица/ Цетиње: Универзитет Црне Горе/Обод.
- Пурић, Далиборка (2002). Анализа садржаја о глаголима у уџбеницима српског језика за млађе разреде основне школе. *Зборник радова*, 3. Ужице: Учитељски факултет, 311–322.
- Симић, Радоје (1998). Српска граматика у програмима и уџбеницима за основну школу, *Језик и култура говора у образовању*. Београд: Институт за педагошка истраживања/Завод за уџбенике и наставна средства, 426–431.
- Белић, Александар (1998). *Општа лингвистика*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
- Илић, Павле (1997). *Српски језик и књижевност у наставној теорији и пракси: методика наставе*. Нови Сад: Прометеј.
- Бугарски, Ранко (1996). *Језик и лингвистика*. Београд: Чигоја, XX век
- Тове, Скутнаб-Кангас (1991): *Билингвизам – да или не*. Београд: ЗУНС.
- Тежак, Стјепко (1980): *Граматика у основној школи*. Загреб: Школска књига.

Назив предмета: МЕТОДИЧКА ИСТРАЖИВАЊА У НАСТАВИ КЊИЖЕВНОСТИ
Наставник: проф. др Љиљана Костић, проф. др Далиборка Пурић

САДРЖАЈ ПРЕДМЕТА

Методологија проучавања књижевности. Савремени методолошки приступ науци о књижевности: Сосирово учење. Руски формализам. Англосаксонска нова критика. Учење о интерпретацији. Феноменолошки приступ (Ингарденов модел). Структурализам. Семиотичко проучавање књижевности. Теорија рецепције. Проблеми вредновања. Текст и контекст. Књижевност и култура. Значење и значај књижевног текста у настави. Модели тумачења књижевног дела у настави књижевности. Разумевање и тумачење књижевног дела у настави књижевности у млађим разредима основне школе – проблеми и перспективе.

Теоријско заснивање, планирање и спровођење истраживања одабраног проблема из области савремене наставе књижевности у млађим разредима основне школе, обрада и интерпретација резултата истраживања, формулисање закључака и методичких импликација.

ПРЕПОРУЧЕНА ЛИТЕРАТУРА

- Барт, Ролан (1979): *Књижевност, митологија, семиологија*, Београд: Нолит.
- Буњевац, Милан (1978): *Структуралистички прилаз књижевности*, Београд: Нолит, Институт за књижевност и уметност.
- Велек, Рене (1966): *Критички појмови*, Београд: Вук Караџић.
- Велек, Рене; Ворен, Остин (2004): *Теорија књижевности*, Београд: Утопија.
- Ђурчинов, Милан и др. (1988). *Модерна тумачења књижевности*, Сарајево: Свјетлост.
- Илић, Павле (1997). *Српски језик и књижевност у наставној теорији и пракси: методика наставе*. Нови Сад: Прометеј.
- Кајзер, Волфганг (1973): *Језичко уметничко дело*, Београд: Српска књижевна задруга.
- Константиновић, Зоран (1969): *Феноменолошки приступ књижевном делу*, Београд: Просвета.
- Лешић, Зденко (2008): *Теорија књижевности*, Београд: Службени гласник.
- Лотман, Јуриј (1970): *Предавања из структуралне поетике*, Сарајево: Завод за издавање уџбеника.
- Марицки, Душанка (1978): *Теорија рецепције у науци о књижевности*, Београд: Нолит.
- Милатовић, Вук (2013). *Методика наставе српског језика и књижевности у разредној настави*. Београд: Учитељски факултет.
- Милосављевић, Петар (2012). *Теорија књижевности*, Београд: Мирослав.
- Николић, Милија (2012). *Методика наставе српског језика и књижевности*. Београд: Завод за уџбенике.
- Петковић, Новица (1995): *Елементи књижевне семиотике*, Београд: Народна књига – Алфа.
- Петров, Александар (1970). *Поетика руског формализма*, Београд: Просвета.
- Христић, Јован (1973). *Нова критика*, Београд: Просвета.
- Штајгер, Емил (1978). *Умеће тумачења и други огледи*, Београд: Просвета.

Назив предмета: ИЗРАДА И ЕВАЛУАЦИЈА ПРОЈЕКТА ДИСЕРТАЦИЈЕ У ОБЛАСТИ МЕТОДИКЕ НАСТАВЕ ПРИРОДЕ И ДРУШТВА

Наставник: проф. др Снежана Маринковић, проф. др Данијела Василијевић, проф. др Јелена Стаматовић

САДРЖАЈ ПРЕДМЕТА

Избор проблема проучавања у области методике наставе природе и друштва и формулисање теме докторске дисертације.

Теоријско-методолошко образложење теме.

Утврђивање и образложење циљева, задатака и хипотеза проучавања.

Избор и образложење метода, техника и узорка истраживања.

ПРЕПОРУЧЕНА ЛИТЕРАТУРА

Банђур, В., Поткоњак, Н. (1999). *Методологија педагогије*. Београд: СПДЈ.

Кундачина, М., Банђур, В. (2007). *Академско писање*. Ужице: Учитељски факултет.

Морис, К., Нејгел, Е. (2004). *Увод у логику и научни метод*, Јасен.

Мужић, В. (1986). *Методологија педагошког истраживања*. Сарајево: Свјетлост.

Шушњић, Ђ. (1990). *Методологија*. Београд: Чигоја.

У сагласности са изабраним проблемом проучавања и општим списком литературе, која је утврђена за целину докторских студија, врши се избор и друге литературе према конкретним методолошким захтевима за израду докторског рада у области наставе природе и друштва у млађим разредима основне школе.

Назив предмета: ИЗРАДА И ЕВАЛУАЦИЈА ПРОЈЕКТА ДИСЕРТАЦИЈЕ У ОБЛАСТИ МЕТОДИКЕ НАСТАВЕ МАТЕМАТИКЕ

Наставник: проф. др Сања Маричић, проф. др Јелена Стаматовић

САДРЖАЈ ПРЕДМЕТА

Избор проблема проучавања у области наставе математике у разредној настави и формулисање теме докторске дисертације. Теоријско-методолошко образложење теме. Утврђивање и образложење циља, задатака и хипотеза истраживања. Избор и образложење варијабли, метода, техника, инструмената и узорка истраживања. Планирање тока истраживања. Избор начина и нивоа статистике обраде и интерпретације резултата добијених у процесу истраживања. Израда и одбрана пројекта дисертације у области методике наставе математике.

ПРЕПОРУЧЕНА ЛИТЕРАТУРА

- Банђур, В., Поткоњак, Н. (1999). *Методологија педагогије*. Београд: СПДЈ.
- Кундачина, М., Банђур, В. (2007). *Академско писање*. Ужице: Учитељски факултет.
- Морис, К., Нејгел, Е. (2004). *Увод у логику и научни метод*. Јасен.
- Матовић, Н. (2007). *Мерење у педагошким истраживањима*. Београд: Институт за педагогију и андрагогију Филозофског факултета.
- Мандић, П. (2004). *Методологија научног рада*. Бања Лука: Академија наука и умјетности РС.
- Мужић, В. (1986). *Методологија педагошког истраживања*. Сарајево: Свјетлост.
- Фајгел, С. (2007). *Методе истраживања понашања*. Београд: Центар за примењену психологију.
- Гојков, Г. (2007). *Квалитативна истраживачка парадигма у педагогији*. Вршац: Висока школа струковних студија за образовање васпитача.
- Шушњић, Ђ. (1990). *Методологија*. Београд: Чигоја.
- Банђур, В., Поткоњак, Н. (1999). *Методологија педагогије*. Београд: СПДЈ.
- Гојков, Г. (2007). *Метатеоријске концепције педагошке методологије*. Вршац: Виша школа за образовање васпитача.

У сагласности са општим списком литературе која је утврђена за целину докторске дисертације врши се избор литературе према конкретним методолошким захтевима за израду докторског рада у области математичког образовања у млађим разредима основне школе.

Назив предмета: ИЗРАДА И ЕВАЛУАЦИЈА ПРОЈЕКТА ДИСЕРТАЦИЈЕ У ОБЛАСТИ МЕТОДИКЕ НАСТАВЕ ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА

Наставник: проф. др Горан Шекељић, доц. др Слободан Павловић, проф. др Јелена Стаматовић

САДРЖАЈ ПРЕДМЕТА

Избор проблема проучавања у области наставе физичког васпитања у разредној настави и формулисање теме докторске дисертације. Теоријско-методолошко образложење теме. Утврђивање и образложење циља, задатака и хипотеза истраживања. Избор и образложење варијабли, метода, техника, инструмената и узорка истраживања. Планирање тока истраживања. Избор начина и нивоа статистике обраде и интерпретације резултата добијених у процесу истраживања.

Израда и одбрана пројекта дисертације у области методике наставе физичког васпитања.

ПРЕПОРУЧЕНА ЛИТЕРАТУРА

Банђур, В., Поткоњак, Н. (1999). *Методологија педагогије*. Београд: СПДЈ.

Перић, Д. (1994). *Операционализација истраживања у физичком васпитању*. Ауторско издање, Београд.

Перић, Д. (2001). *Статистика примењена у спорту и физичком васпитању*. Ауторско издање, Београд.

Žižić, M., Lovrić, M., & Pavličić, D. (2007). *Metodi statističke analize*. Centar za izdavačku delatnost Ekonomskog fakulteta.

Кундачина, М., Банђур, В. (2007). *Академско писање*. Ужице: Учитељски факултет.

Мандић, П. (2004). *Методологија научног рада*. Бања Лука: Академија наука и умјетности РС.

Фајгељ, С. (2007). *Методе истраживања понашања*. Београд: Центар за примењену психологију.

У сагласности са општим списком литературе која је утврђена за целину докторске дисертације врши се избор литературе према конкретним методолошким захтевима за израду докторског рада у области физичког васпитања у млађим разредима основне школе.

Назив предмета: ИЗРАДА И ЕВАЛУАЦИЈА ПРОЈЕКТА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ У ОБЛАСТИ МЕТОДИКЕ НАСТАВЕ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ

Наставник: проф. др Далиборка Пурић, проф. др Љиљана Костић, проф. др Мирјана Стакић, проф. др Јелена Стаматовић

САДРЖАЈ ПРЕДМЕТА

Истраживачки рад састоји се из самосталног проучавања књижевнотеоријске, лингвистичке, методичке и методолошке литературе; примена критеријума избора проблема и предмета истраживања у области методике наставе српског језика и књижевности у млађим разредима основне школе; дефинисања циља, задатака, хипотеза, варијабли истраживања; одређивања узорка, одабира метода, техника и статистичких поступака.

Избор литературе врши се према одабраном проблему истраживања и теми докторске дисертације, и то из следећих области: књижевнонаучна, лингвистичка, дидактичко-методичка, педагошко-психолошка, методолошка литература.

Назив предмета: СТУДИЈСКИ ИСТРАЖИВАЧКИ РАД У ВЕЗИ СА ИЗРАДОМ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Наставник: проф. др Снежана Маринковић, проф. др Данијела Василијевић, проф. др Сања Маричић, проф. др Горан Шекељић, доц. др Слободан Павловић, доц. др Јован Марковић, проф. др Далиборка Пурић, проф. др Љиљана Костић, проф. др Мирјана Стакић

Садржај предмета је одређен методичким подручјем којем предвиђена тема докторске дисертације припада, као и конкретним парадигматским могућностима које се отварају у истраживачком пољу теме дисертације.

Докторанд у сарадњи са ментором врши избор литературе која је предвиђена за израду теме докторске дисертације, из одговарајуће области, као и литературе која непосредно покрива одабрану тему.

ЛИСТА АКРЕДИТОВАНИХ МЕНТОРА

ИМЕ ПРЕЗИМЕ	УЖА НАУЧНА ОБЛАСТ
Проф. др Маринковић С. Снежана	Педагогија, дидактика, методика (Методика наставе природе и друштва)
Проф. др Василијевић Н. Данијела	Педагогија (Методика наставе природе и друштва)
Проф. др Шекељић В. Горан	Теорија и методика физичког васпитања, спорта и рекреације
Проф. др Маричић М. Сања	Методика наставе математике
Проф. др Костић С. Љиљана	Књижевност са методиком
Проф. др Пурић С. Далиборка	Методика наставе српског језика и књижевности
Проф. др Стакић М. Мирјана	Српски језик са методиком
Доц. др Павловић Љ. Слободан	Теорија и методика физичког васпитања, спорта и рекреације
Доц. др Марковић М. Јован	Методика наставе физичког васпитања

Све информације везане за услове уписа, оцењивање, и ближа упутства везана за пријаву и одбрану докторске дисертације можете пронаћи на адреси:

[http://www.pfu.kg.ac.rs/files/Fakultet/Dokumenti/Opsta%20akta%20fakulteta/Pravilnik o doktorskim studijama 2019 final.pdf](http://www.pfu.kg.ac.rs/files/Fakultet/Dokumenti/Opsta%20akta%20fakulteta/Pravilnik%20o%20doktorskim%20studijama%202019%20final.pdf)

Пријава теме и одбрана докторске дисертације врши се на основу *Правилника о пријави, изради и одбрани докторске дисертације, односно докторског уметничког пројекта Универзитета у Крагујевцу* – доступно на:

[https://www.kg.ac.rs/Docs/Pravilnik o prijavi, izradi i odbrani doktorske disertacije 24122019.pdf](https://www.kg.ac.rs/Docs/Pravilnik%20o%20prijava%20izradi%20i%20odbrani%20doktorske%20disertacije%2024122019.pdf)

Све информације о процедури пријаве и одбране докторске дисертације могу се пронаћи на сајту Универзитета у Крагујевцу на адреси:

[https://www.kg.ac.rs/dokumenti disertacije.php](https://www.kg.ac.rs/dokumenti/disertacije.php)